

PROTOKÓŁ z XXII posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 19 listopada 2021 roku, o godzinie 12:00 w formie wideokonferencji.

Projekt ustawy o ochronie wolności słowa w internetowych serwisach społecznościowych (dalej Projekt) – Przedstawiciele Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji: Pani Agnieszka Ogrodowczyk, Dyrektor Departamentu Strategii KRRiT; Pani Małgorzata Pęk, ekspert z KRRiT oraz Pan Michał Pukaluk, Dyrektor Departamentu Polityki Cyfrowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Pani Dyrektor Agnieszka Ogrodowczyk przybliżyła stanowisko Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie Projektu. Stanowisko oficjalne zostało przyjęte przez KRRiT w dniu 27 października br. i przekazane do Ministra Sprawiedliwości w ramach konsultacji prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości. KRRiT wskazało, że zakres przedmiotowy ustawy o radiofonii i telewizji i Projektu nakładają się wzajemnie w sposób, który może doprowadzić do konfliktu istniejących z proponowanymi przepisami. Internetowe serwisy społecznościowe to zbiór podmiotów, w których z pewnością znajdują się np. platformy udostępniania wideo, do których odnoszą się przepisy zawarte w ustawie o radiofonii i telewizji. W zakresie rozbieżnych i konkurencyjnych wobec siebie postanowień ochrony użytkowników powstaje wątpliwość, który reżim prawny należałoby zastosować.

Wydaje się, że łączne zastosowanie obu tych koncepcji nie jest możliwe. Dotyczy to również postępowania przed Radą Wolności Słowa w kontekście istniejącego postępowania przed Przewodniczącym KRRiT - gdzie będą podejmowane kwestie zablokowania dostępu do umieszczonych na platformie audycji, czy treści wideo tworzonych przez użytkownika i przywrócenia tego dostępu. Odmienne kryteria znajdują się w ustawie o radiofonii i telewizji i ww. projekcie. Jeżeli ustawa o radiofonii i telewizji miałaby stanowić *lex specialis* wobec Projektu, to musiałoby zostać wyraźnie określone w nim – wg stanowiska KRRiT nie ma możliwości wybrnięcia z tego konfliktu.

Pani Dyrektor wspominała, że KRRiT prowadzi działania związane z eksperckim uczestnictwem przy opracowywaniu aktu o usługach cyfrowych, czyli *Digital Services Act*. KRRiT zwraca uwagę, że po przyjęciu akt ten będzie wykluczał możliwość istnienia i stosowania Projektu. KRRiT oczekuje, że DSA uporządkuje sprawy, których uporządkowanie na poziomie państw członkowskich jest utrudnione ze względu na kwestie jurysdykcyjne i globalny charakter platform. To ma być rolą koordynatorów cyfrowych i ich sieci powstającej w ramach DSA. To wydaje się skuteczniejszym rozwiązaniem. W tej sprawie obraduje również Europejska Grupa Regulatorów (ERGA), powołana w związku z implementacją znowelizowanej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych i organy regulacyjne ds. audiowizualnych. Obecnie w tym kontekście grupa ma znacznie bardziej rozszerzone kompetencje. Komisja Europejska liczy na członków ERGA, ich aktywność w krajowej ocenie działalności platform.

KRRiT uczestniczyła w monitoringu działalności platform w czasie wyborów do Parlamentu Europejskiego w ramach grupy krajów, które zgłosiły się jako „wolontariusze” w tej sprawie. Niektórzy członkowie ERGA w innej grupie pracują nad kampaniami związanymi z pandemią. Na poziomie praktycznym organy regulacyjne są już w tej chwili zaangażowane, jeszcze przed przyjęciem DSA. KRRiT posiada kompetencje konstytucyjne i ustawowe w zakresie wolności słowa. Zajmuje się również ochroną odbiorców (w tym użytkowników), pluralizmem oraz prawem do informacji. Mając powyższe na uwadze, wydaje się najwłaściwszym organem mogącym ponieść ciężar nowych regulacji wynikających z DSA.

Po wypowiedzi Pani Dyrektor A. Ogrodowczyk pojawiło się pytanie dotyczące szeroko zakrojonych działań podejmowanych przez KRRiT, które łączą się z tematem obrad Rady. Dotyczy to deklaracji ws. współpracy na rzecz edukacji medialnej. W dokumencie zauważono pewne pokrywanie się po części deklaracji z Projektem. Zapytano, czy przyjęcie deklaracji oznaczałoby zmierzanie prac rządu w kierunku dokumentu „miękkiego”, czy po przyjęciu deklaracji oczekiwane są większe dyskusje z rynkiem zamiast procedowania Projektu.

Pani Dyrektor A. Ogrodowczyk odpowiedziała, że trudno określić, iż jakiegokolwiek działania w zakresie edukacji medialnej byłyby konfliktowe na gruncie Projektu oraz ustawy o radiofonii i telewizji, ponieważ edukacji medialnej nigdy nie jest za dużo, odmiennie niż w przypadku tworzenia pewnych reżimów oraz obowiązków regulacyjnych, ich egzekwowania i sankcji. Inicjatywa KRRiT wypływa z kilku źródeł - z historycznej roli KRRiT i faktu, że edukacja medialna jest zadaniem KRRiT. Szczególną uwagę poświęca się w ramach edukacji medialnej działalności platform udostępniania wideo, w odniesieniu do propagowania informacji o stosowanych narzędziach i kwestii związanych z zawartością regulaminów tych usług.

KRRiT próbowała zebrać wszystkich interesariuszy, z uwagi na bardzo wiele inicjatyw w zakresie edukacji medialnej na różnych poziomach. KRRiT zidentyfikowała konieczne działania, stwierdziła w jakim zakresie uruchomić nowe inicjatywy, ale też stworzyć pole do wspólnej dyskusji. Ta inicjatywa w kontekście Projektu nie jest konfliktowa. KRRiT jako ośrodek mający edukację medialną ustawowo przypisaną jest naturalnym miejscem, z którego ta inicjatywa wypływa. Zamiast mnożyć kolejne instytucje czy ośrodki, lepszym rozwiązaniem jest zapewnienie spójnych i skoordynowanych działań.

Jeden z członków Rady zauważył, że stanowisko Rady, które mogłoby się pojawić w sprawie Projektu, dotyczyłoby problemów związanych z ładem regulacyjnym. Zauważono, że w dyskusjach różnych instytucji, także państwowych, zachodzi zgoda co do krytycznych opinii wobec Projektu odnośnie zbieżności i wkraczania jej zakresem w DSA.

Pan Dyrektor Michał Pukaluk wskazał, że KPRM Cyfryzacja nawiązała kontakt z Ministerstwem Sprawiedliwości w styczniu br. i oceniła Projekt. Odniesiono się do niego krytycznie. Wskazywano na kwestie przedstawione przez Panią Dyrektor A. Ogrodowczyk. Jednocześnie zauważył, że DSA miało podejście ogólne, a w Projekcie udało się podjąć kilka ważnych kwestii – takich, które są dobre dla użytkownika, nie wkraczają w drogę DSA, a jednocześnie są zgodne z prawem. Pan Dyrektor M. Pukaluk wskazał, że jest możliwość

stworzenia ustawy implementacyjnej do DSA z projektowanej ustawy. KPRM Cyfryzacja będzie próbowało takie rozwiązanie proponować Ministerstwu Sprawiedliwości.

Pan Dyrektor M. Pukaluk podkreślił, że polskie stanowisko w kwestii ochrony użytkowników i stosunku wobec dużych platform jest zbliżone ze stanowiskiem francuskim i niemieckim. Wskazał, że wiele z kwestii będących słabą stroną Projektu udało się wnieść do tekstu DSA w taki sposób, aby funkcjonalnie miały podobną wartość.

W toku dyskusji jeden z członków Rady zauważył, że odpowiednim miejscem do uszczegóławiania przepisów dotyczących DSA jest ustawa o świadczeniu usług drogą elektroniczną i nie potrzeba w tej kwestii nowej ustawy. Pan Dyrektor M. Pukaluk wskazał, że z merytorycznego punktu widzenia ustawa wdrażająca DSA jest konieczna.

Zauważono, że kluczowym elementem, na który członkowie Rady zwracali uwagę w czasie omawiania Projektu podczas posiedzenia Rady 29 października br., jest zachowanie ładu regulacyjnego, przede wszystkim tego, że to KRRiT jest organem konstytucyjnym medialnej kontroli państwa.

Wyrażono obawy, że powstanie ustawa niemająca zastosowania prawnego i efektywnego w praktyce. Rząd powinien raczej skupić się na właściwych negocjacjach wokół DSA, aby w dokumencie kluczowe z naszego punktu widzenia elementy zostały zapewnione, niż przyjmować legislacyjnie niedopracowany pod względem prawnym Projekt, prowadzący do konfliktu z DSA, które wejdzie w życie i będzie obowiązywało w Polsce. Spowoduje to nieład prawny, proces w TSUE, a także konflikty kompetencyjne między KRRiT, a organami powołanymi przez Projekt - zyski konsumenta będą w tym konflikcie prawnym najmniejsze.

Pani Dyrektor A. Ogrodowczyk zgodziła się ze zdaniem, że odpowiednim miejscem do uszczegóławiania przepisów dotyczących DSA, jest ustawa o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Zaznaczyła, że KRRiT upatruje już problemy interpretacyjne pomiędzy ustawą o radiofonii i telewizji oraz Europejskim Kodeksem Łączności Elektronicznej. Istnieje niezintegrowane środowisko regulacyjne, co jest kwestią do uporządkowania w kraju. W odniesieniu do DSA KRRiT posiada doświadczenie ze stosowaniem jurysdykcji. Zwrócono uwagę, że choć poprawiona została w Projekcie ochrona użytkowników, to kwestia skutecznego egzekwowania obowiązków ze względu na jurysdykcję jest nadal niesatysfakcjonująca. W związku z tym KRRiT zmierza do uwzględnienia przedstawionych uwag w stanowisku rządu.

Jeden z członków Rady zauważył, że w DSA przyjmuje się klauzulę, która zakazuje przyjmowania na poziomie krajowym dodatkowych regulacji, które zniweczyłyby wysiłek włożony w prace na poziomie Brukseli. Ponadto poinformowano, że Polska Rada Biznesu, skupiająca reprezentatywne organizacje biznesowe w Polsce, opublikuje stanowisko do Projektu. Będzie to głos krytyczny, jednoznacznie wskazujący zaprzestanie nad nim prac i skupienie się na jak najlepszym wypracowaniu tekstu DSA, a następnie jego implementacji.

Pan Przewodniczący wspominał, że odbyło się spotkanie w KRRiT w sprawie edukacji medialnej i walki z dezinformacją. Pan Przewodniczący oczekuje formalnego dokumentu z

wyników spotkania. Pani Dyrektor A. Ogrodowczyk wskazała, że zostanie przygotowane pismo z propozycją dalszych działań.

Dyskusja wewnętrzna na temat kolejnych tematów dla Rady.

Pan Przewodniczący przedstawił tematy zaproponowane przez członków Rady do omówienia na kolejnych posiedzeniach tj.

- projekty w zakresie cyberbezpieczeństwa w ramach REACT-EU
- plany wydatkowania środków z Krajowego Planu Obudowy oraz Funduszy Europejskich na Rozwój Cyfrowy w zakresie cyfrowych technologii
- potencjał Med-Tech w kontekście regulacji europejskich - gospodarki danymi medycznymi
- ESG i Zielony Ład
- przedstawienie raportu/problematyki cyfrowego wykluczenia społecznego
- przedstawienie efektów prac grupy ds. usług chmurowych

Jeden z członków Rady zauważył, że należy przedyskutować połączenie Krajowego Planu Odbudowy oraz Funduszy Europejskich na Rozwój Cyfrowy, ponieważ obecnie projekty są wzajemnie konkurencyjne.

Padła też propozycja, by zainteresować Radę tematem budowania akceleratora technologii obronnych DIANA i funduszu innowacyjności NATO. Wspomniano, że przedstawiony został zarys ustaleń w NATO w zakresie powołania podmiotów, które mają wspierać budowę innowacyjności na rzecz bezpieczeństwa i obrony, ale te rozwiązania będą bazowały na technologiach mających podwójne zastosowanie. W związku z tym będą wpływały na ekosystem innowacji w obszarze cywilnym. Należy zastanowić się, czy Rada powinna być platformą łączącą interesariuszy, aby wypracować efekt synergii działań.

Pan Przewodniczący wskazał, aby członkowie Rady zaproponowali terminy omówienia zgłoszonych tematów i stworzenie kalendarza kolejnych posiedzeń Rady.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Izabela Albrycht
2. Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz
3. Konrad Ciesiołkiewicz
4. Andrzej Dulka
5. Michał Kanownik
6. Janusz Kosiński
7. Karol Krawczyk
8. Anna Beata Kwiatkowska
9. Mirosław Maj
10. Dariusz Milka
11. Aleksandra Musielak
12. Józef Orzeł - Przewodniczący
13. Bolesław Piasecki
14. Paweł Śniatała
15. Robert Trętowski
16. Mateusz Tykierko
17. Małgorzata Zakrzewska
18. Marcin Zarzecki

Zaproszeni goście:

19. Agnieszka Ogródowczyk, Dyrektor Departamentu Strategii Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
20. Małgorzata Pęk, ekspert z Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
21. Michał Pukaluk, Dyrektor Departamentu Polityki Cyfrowej w KPRM
22. Wiesław Paluszyński, ekspert Rady
23. Przemysław Sypniewski, ekspert Rady

Sekretariat Rady i pracownicy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów:

24. Łukasz Wojewoda, Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w KPRM
25. Anna Biała, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwiązań Innowacyjnych w KPRM
26. Katarzyna Stopińska, KPRM

27. Anna Supeł, KPRM
28. Joanna Laskowska, KPRM